

Column Kees van Wijk

Algemeen directeur VVV Nederland

Born to be wild?

Als je eenmaal net als ik voorbij een bepaalde leeftijdsgrens bent, dan hoef je het openingsrifje op de elektrische gitaar maar te horen en je weet het: "Dat is 'm, Steppenwolf met Born to be Wild." Kennelijk waren deze oude rockhelden hun tijd ver vooruit, want 'wild' is in! En dan bedoel ik niet de culinaire fijnproeverij in najaar en winter, maar 'iets' in het wild doen. Om de verbinding met onze oermens weer te vinden en te beleven. Zelfs het zo brave Natuurmonumenten vraagt je tegenwoordig al: "Ben jij Oerrr?" En wat te denken van de populaire protestants-evangelische mannenbeweging De 4e Muskietier? Die doet één groot appèl op de oergevoelens die we in confrontatie met de weerbarstige natuurlijke elementen moeten hervinden, zodat we onze diepste mannelijke identiteit weer gaan onderkennen en waarderen. De ontberingen trotseren en samen met 'the brotherhood of men' jagen, trekken en bivakkeren. En dan heb ik het nog niet over alle 'wilderness experiences' en 'nature adventures' vanuit de commerciële reisbranche.

Ik ben benieuwd wat er van al die ontdekte oergevoelens en oertalenten overblijft achter de deur van het gemiddelde nieuwbouwhuis in een doorsnee vinexwijk. Hoe ver kom je op pakweg de tweede donderdag in maart met je nieuw hervonden 'Me Tarzan, you Jane' bewustzijn?

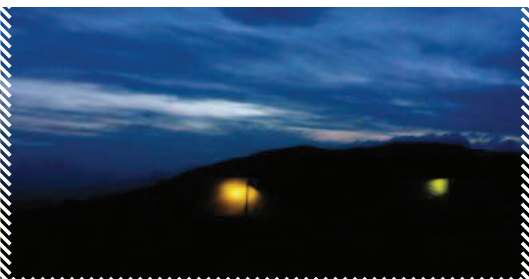
Als we nou gewoon afspreken dat het leuk is om fikkie te stoken, een kip te strikken, tot je dijen door een snelstromende beek te waden, onder de blote hemel te slapen of een eland te spotten? Gewoon leuk! Niks hervonden oeridentiteit. Nee, gewoon genoten en reuze lol gehad. Dat begrijpt Jane misschien ook beter...

En trouwens, Steppenwolf had het fout. We zijn helemaal niet 'born to be wild'. We zijn 'born to be holy'. Maar daar is een ander vuur voor nodig dat ons van nature niet zo goed ligt. Onze identiteit ligt niet in bushcraft maar in 'burning bushcraft'. Maar dan gaat het over het vuur dat nooit meer dooft en de vlam die niet verteert. Wie het vatten kan, die vatte het. En lees anders Exodus 3 nog maar eens door.

Non-stop internet, joelende jongeren en als kers op de taart een bemoeizuchtige buurvrouw: soms wordt zelfs een camping je teveel. Voor rusteloze rustzoekers en avonturiers op de pof is er dan nog maar één uitweg: wildkamperen. Helaas ben je in veel West-Europese landen misschien wel officieus, maar zeker niet officieel welkom met je tentje. Uitzondering op al die verboden en kleine lettertjes zijn Schotland en Scandinavië. Minder bekend, maar zeker niet minder toegankelijk, is de natuur van de Baltische Staten. Gelukkig maar, want het landschap is hier overweldigend mooi!

Special Destination WILDKAMPEREN

Noorse mores

Nergens is de natuur zo adembenemend en tegelijkertijd zo toegankelijk als in Noorwegen. Fjorden, gletsjers, sneeuwbergen en glooiend groen vormen een kleurrijke lappendeken van landschappen. Wie van de gebaande paden afwijkt, wordt geen strobreed in de weg gelegd. Wildkamperen is onderdeel van de Scandinavische cultuur.

Schotse trots

Schotse kilts, doedelzakken en een onuitsprekbare taal: Schotland is een eigenwijs landje onder de Britse Kroon. Ligt de oorsprong van die excentrieke volksaard misschien in het grillige landschap van mysterieuze bergketens en raadselachtige Lochs? In ieder geval gooit het land graag zijn kont tegen de krib.

Baltische broers

De voormalige Sovjetstaatjes Estland, Letland en Litouwen zijn nog relatief onbekend bij de Nederlandse toerist. De Baltische broers blinken uit in hun bijzonder cultuurgoed, te danken aan de middeleeuwse Hanzehandel. Ook vind je er verrassend mooie vogelparken, een kilometerslange kustlijn en een lieflijk, maar primitief platteland.

De Noorse mores dat iedereen particuliere grond mag betreden om van de vrije natuur te genieten, werd in 1957 officieel vastgelegd in het allemansrätten, het 'allemansrecht'. Natuurlijk mag je niet lukraak over landbouwgrond stampen of je tent opzetten te midden van een schaapskudde. Maar zolang je rekening houdt met het welzijn van mens en dier, ben je vrij om te staan en te gaan. Voor fietsers, wandelaars en vrijbuiters liggen de Scandinavische schatten voor het oprapen. Ervaar de menselijke nietigheid in de schaduw van de reusachtige Jotunheimen, dwaal rond op de verlaten hoogvlakte van de Hardangervidda, of verlies jezelf in de uitgestrekte bossen. Echte avonturiers vinden hun weg naar Lofoten, een eilandengroep binnen de poolcirkel. Een zaklamp hoeft je niet mee te nemen, want 's zomers verlicht de middernachtzon je pad. Dag en nacht kun je vanuit je tentje genieten van het prachtige uitzicht over het walvisrijke water van de Noorse zee, een 24-uurs service van Moeder Natuur.

Zo ook wat betreft de 'regulering' van wildkampeerders. Tot begin twintigste eeuw was wildkamperen eerder regel dan uitzondering. In 1894 ontstond de eerste camping op Brits grondgebied – alleen toegankelijk voor mannen, overigens. Tegen de achtergrond van een verstedelijkt landschap werd wildkamperen officieel tot huisvredebreuk. Tot Schotse bureaucraten in 2003 een uitgekookte uitweg vonden. Je kunt het allemaal napluizen in een 78-pagina's lang relaas, maar de Land Reform Act komt erop neer dat kortstondig kamperen op openbaar land is toegestaan, mits je 100 meter van de weg blijft en geen sporen nalaat. Zo wordt één van de meest bezienswaardige bergketens van Europa ontsloten: de Schotse Hooglanden. De Schotten zijn er trots op. Bovendien: wildkamperen is dus niet alleen genieten, het is óók een politiek statement! In gebieden die zijn uitgesloten van de Act kun je trouwens terecht op een bivakveldje, een soort Schotse variant op de Hollandse paalcamping. Hier mag je – de naam zegt het al – een nachtje gratis bivakkeren. Omheind wildkamperen, zogezegd.

Hoewel met name Letland over steeds betere kampeervoorzieningen beschikt, blijven de Baltische staten een walhalla voor wildkampeerders. Daarbij worden dezelfde regels gehanteerd als in Scandinavië, met als uitzondering dat het niet is toegestaan je kamp op te slaan in een Nationaal Park. Wie de Letse natuur wil ontdekken, maakt een wandeling of kanotocht langs de steile kliffen en diepe ravijnen van de Gauja, de langste rivier van Letland. In het onherbergzame oosten van het land tref je een grotendeels Russische bevolking, die vaak nog in traditionele houten huizen leeft. Litouwen verrast met zijn bijzondere flora en fauna op de landtong van Neringa, een schiereiland voor de westkust. In Estland wordt je geraakt door de overweldigende stilte van het Peipsi meer, één van de grootste meren van Europa. Aan de overkant ligt Rusland, dichtbij maar toch onbereikbaar door de potdichte grens. Eenmaal toegetreden tot de EU staan de Baltische broers voorgoed met hun gezicht naar Europa gekeerd.